

AFRIKA-DZONGA RI HLAWURIWA TANIHI MUTSHAMAXITULU LONTSHWA WA TAX ADMINISTRATION FORUM (ATAF)

06 N'wendzamhala 2024, Kigali – Afrika-Dzonga, laha ri yimeriweke hi Khomixinara Edward Kieswetter, ri hlawuriwile handle ka nkaneto tanihi mutshamaxitulu lontshwa wa Huvo ya ATAF eka nkarhi wa malembe mambirhi enkarhini wa Nhlengeletano-Angarhelo ya vu 8 ya ATAF leyi rhambiweke eKigali, Rwanda hi ti 4 N'wendzamhala 2024. Hi ku seketela swikongomelo swa qhingha swa SARS leswi tiyisisaka xilaveko na nkoka wo tirha na, na hi ku tirhisa vakhumbekikulu ku antswisa mbangu wa xibalo - laha tikweni, exifundzeni na misava hinkwayo.

Foramu i nhlangoano wo rhanga wa tikokulu ra Afrika leri nyikiweke ntirho wo seketela swirho ku aka vulawuri bya xibalo bya vuswikoti no pfuna, kwalaho yi ndlandlamuxa nhluvukiso wa swa ikhonomi laha tikweni na, swa nkoka, ku antswisa swiyimo swa mahanyelo ma vanhu va Afrika. Huvo ya ATAF yi nyika vurhangeri bya qhingha na ndzetelo eka ntirho wa ATAF lowu tirhelaka vulawuri bya xibalo na mali ya tiko swa Afrika.

Nkucetelo wa ATAF wu kombisiwile eka xiviko xa sweswinyana xa Matsalanankulu ku ya eka Nhlengeletanokulu leyi vikeke leswaku ATAF yi leterile 3,242 wa vatirhi va xibalo ku suka eka matiko ma makumemunekombo enkarhini wa nkarhi wa 2023-2024. Ku engetelela, ATAF yi hoxile xandla eka nhlengeleto wa USD 702 million wa timali ta tiko ta xibalo leswi a swi ta va swi nga hlengeletiwangi hi ku tirhisa tiphurogireme ta yona ta mpfuneto ta tiko.

Afrika-Dzonga ri na vuxaka bya nkarhi wo leha na ATAF, hi ku va ri rhurherile Matsalwana wa wona wa masungulo endzhaku ka ku vumbiwa ka yona hi 2009, no va tiko ra yona ro rhurhela ku sukela nhlangoano wu ve nhlangoano wa misava wo tiyimela. Eka nhlawulo wa Afrika-Dzonga, Khomixinara Kieswetter u humeserile ehandle ku khensa ka yena ku huma mbilwini eka ntshembo lowu swirho swi wu vekeke eka Afrika-Dzonga ku rhangela nhlangoano no tiyisisa vutinyiketeri bya Afrika-Dzonga ku tiyisisa leswaku nhlangoano wu tirhela mitsakelo ya swirho swa wona nkarhi hinkwawo. "Afrika-Dzonga ri tisa eka xiyimo ntokoto wa rona n'wini wa rendzo ra ncinco tanihileswi ri ya ka emahlweni na rendzo ra yona ro aka SARS yo tlhariha ya ximodeni, leyi nga xindzhuti lexi nga kanakanisiki, leyi tshembiwaka no naveriwa.

Nhlawulo wa Afrika-Dzonga wu ta enkarhini lowu tiko ri tekeke Vuphuresidente bya G20 no tinyiketela ku tiyisisa leswaku Mfambiso wa Switirhisiwa swa Laha Tikweni swi kombiseriwa henhla eka G20 na ajenda ya misava laha switirhisiwa swi nga xiphemu xa nkoka loko matiko ma fanele ku fikelela Swikongomelo swa Nhluvukiso swa Nkarhi wo Leha. Ku tlhela ku ri nkarhi wa nkoka tanihileswi ATAF yi hlanganisaka nseketelo wa yona eka Nhlangano wa le Afrika na swirho swa Ntlawa wa Afrika eka mikanelo ya Nhlangano wa Tixaka (UN) eka nhluvukiso wa ntwanano wa Rimba ra UN eka ntirhisano wa xibalo wa misava, leswi lavaka ku tiyisisa nkatso wa le henhla eka xibalo xa misava lokohiletlhelo ku hlayisiwa no tiyisiwa matshalatshala ma xithekiniki lama endliweke eku hluvukiseni no tirhisiwa ka Rimba ra Nkatso eka *BEPS*.

Ntholo lowu wu lemuka hi ndlela yo tika xiyimo xa Afrika-Dzonga eka Xibalo xa Misava na Misava ya Khasitomo, no landzela vurhangeri bya Khomixinara Kieswetter eka WCO na Xandla xa Mutshamaxitulu wa *OECD Forum for Tax Administrations*.

Mayelana na vuxokoxoko hi xitalo, u komberiwa ku tihlanganisa na SARS hi ku tirhisa SARSMedia@sars.gov.za.